

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm

Förslag till föreskrifter om hygieniska gränsvärden och kemiska arbetsmiljörisker samt allmänna råd om tillämpning av föreskrifterna

Arbetsgivarverket har erhållit ovanstående förslag för yttrande.

Arbetsgivarverket beaktar i första hand de aspekter av förslagen som har arbetsgivarpolitiska konsekvenser.

Arbetsgivarverket anser att delar av förslagen bör omarbetas och förtydligas med avseende på bl. a. de punkter som specificeras vidare i texten.

Arbetsgivarverket ser positivt på att förslagen innebär en minskning av regelmängden inom området kemiska arbetsmiljörisker. Detta kan underlätta för arbetsgivare/chefer att ha överblick över regelverket.

Arbetsgivarverket anser generellt att utgångspunkten för en effektiv arbetsmiljöreglering bör ske genom marknadskontroll som i sin tur innebär att farliga kemikalier inte kommer ut på marknaden. Det innebär att påverka så tidigt som möjligt i producent- och leverantörsleden och på så sätt förhindra att farliga kemikalier når ut på marknaden.

Det nya förslaget till föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker har på vissa ställen blivit mer svårlästa och svårtolkade än de gamla föreskrifterna. Detta kan till viss del bero på en sammanslagning av flera föreskrifter. Förslaget innehåller mycket hänvisningar fram och tillbaka till andra paragrafer i föreskrifterna och till föreskrifterna om hygieniska gränsvärden vilket gör det svårt att få överblick över föreskrifterna.

Föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker verkar vara skrivna för arbetsplatser med löpande, långvarig eller återkommande användning av kända kemiska ämnen. Föreskrifterna blir svårare att tillämpa vid tillfälliga exponeringar och i sammanhang där det kan saknas kunskap om vilka kemiska ämnen och kemiska riskkällor som finns. Som exempel kan nämnas olika typer av inspektions- och annan typ av fältmässig verksamhet där det även kan finnas flera arbetsgivare inblandade. Ibland finns varken tid eller möjlighet att utföra mätningar av luftföroreningar eller att dokumentera inför kortvariga arbetsinsatser. Ytterligare en oklarhet finns beträffande hur förslagen förhåller sig till föreskrifterna om gravida och ammande arbetstagare (AFS 2007:5).

I förslagen används begreppen ”Farlig kemisk produkt”, ”Kemisk produkt”, ”Kemisk riskkälla” och ”Kemiskt ämne”. Dessa begrepp finns visserligen definierade i § 4 förslaget om kemiska arbetsmiljörisker men är ändå inte entydiga i de sätt de används vilket gör att vissa paragrafer blir svårare att förstå.

”Reproduktionsstörande ämnen” omfattas inte av motsvarande artikel i EU:s direktiv 2004/37/EG. Att införa dem i förslagen kan anses vara en överimplementering i förhållande till nämnda EU-direktiv. I de kostnadsberäkningar som finns i konsekvensutredningen går det inte att utläsa vad detta extra krav innebär. Arbetsgivarverket önskar därför en särredovisning och komplettering i konsekvensutredningen av vad dessa krav innebär om dessa ska införas.

I förslaget om kemiska arbetsmiljörisker finns krav på olika typer av riskbedömningar. Det blir otydligt och svårt att förstå vilken typ av riskbedömningar som ska göras. I §§ 8-10 används exempelvis flera varianter av bedömningar samt hänvisningar fram och tillbaka till olika stycken och paragrafer i föreskriften.

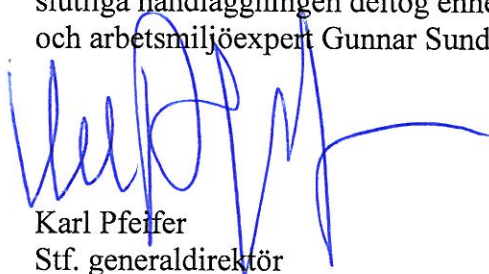
I förslaget om kemiska arbetsmiljörisker finns även olika varianter på dokumentation, exempelvis i §§ 9-10 och 40. I § 9 nämns ”särskild dokumentation” men det är oklart vad det innebär. Det är eftersträvansvärt att arbetsgivare i möjligaste mån fortsättningsvis kan använda befintliga system och rutiner. I AFS 2000:4 behövde produkter som hanterades tillfälligt inte föras in i någon förteckning. I förslaget är detta undantag borta vilket kommer att kräva ökande administrativa resurser för Arbetsgivarverkets medlemmar. Det behövs ett undantag om regelverket ska fungera i praktiken.

Förslaget om kemiska arbetsmiljörisker innehåller bestämmelser med sanktionsavgifter. Ett undantag är följden av överträdelse i § 45 som föreslås vara böter vilket kan framstå som en inkonsekvent hållning i förslaget. Eftersom arbetet med utredningen ”En bättre arbetsmiljö genom effektivare sanktioner” (SOU 2011:57) fortfarande återstår att behandlas anser Arbetsgivarverket att Arbetsmiljöverket bör invänta bestämmelser och formuleringar om sanktionsavgifter tills beslut med anledning av denna utredning har presenterats.

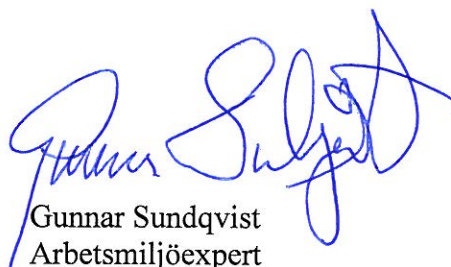
Arbetsgivarverkets ståndpunkt är att sanktionsavgifter enbart bör förekomma i de fall där det enkelt går att avgöra om en regel är uppfylld eller inte. Förslaget innebär att det kan uppstå oklarheter i de fall som arbetsgivare anser att de fullgjort ett åliggande i en paragraf som är förenad med sanktionsavgifter när Arbetsmiljöverket inte anser att åtagandet fullgjorts på ett korrekt sätt. Det finns flera paragrafer som innehåller alltför vida tolkningsmöjligheter som exempelvis i § 23 om åtgärder vid risker för inandning med formuleringen ”om det inte är uppenbart onödigt”. En slutsats som Arbetsgivarverket drar är att det, med tanke på den rättssäkerhet som krävs, behövs ytterligare översyn och en övergripande principiell analys beträffande de föreskrifter och paragrafer där det i framtiden kan vara lämpligt att använda sanktionsavgifter.

Det är önskvärt att Arbetsmiljöverket har en enhetlig utformning av nya föreskrifter med tillhörande allmänna råd. I dessa förslag presenteras föreskrifter för sig och allmänna råd för sig. I andra föreskrifter som förväntas träda i kraft ungefär samtidigt presenteras allmänna råden i direkt anslutning till de enskilda föreskriftsparagraferna.

Beslut i detta ärende har fattats av stf. generaldirektör Karl Pfeifer. I den slutliga handläggningen deltog enhetschef Elisabet Sundén Ingeström och arbetsmiljöexpert Gunnar Sundqvist, föredragande.

Karl Pfeifer
Stf. generaldirektör

Gunnar Sundqvist
Arbetsmiljöexpert